

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 9/2020, referent al Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya.

Antecedents

1. En data 29/03/2019 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per remissió de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, un escrit d'una persona pel qual formulava una denúncia contra el Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (en endavant, COPC), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals. En concret, la persona denunciant indicava que era usuària de l'espai privat del web del COPC des de feia més de 8 anys, període en el qual mai havia tingut que canviar la seva contrasenya per accedir-hi.

La persona denunciant aportava diversa documentació relativa als fets denunciats.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 101/2019), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, la identificació de la persona o persones que en poguessin ser responsables i les circumstàncies rellevants que hi concorrien.

3. En aquesta fase d'informació, en data 12/04/2019 es va requerir l'entitat denunciada perquè informés, entre d'altres, sobre si tenia implementat un sistema de canvi de contrasenyes de les persones usuàries de l'espai privat del web col·legial en una periodicitat determinada.

4. En data 29/04/2019, el COPC va respondre el requeriment esmentat a través d'un escrit en què exposava, entre d'altres, el següent:

- Que el COPC va implementar el sistema de canvi de contrasenyes de les persones usuàries de l'espai privat del web col·legial el setembre del 2018, per mitigar els riscos detectats en l'anàlisi.
- Que la implementació d'aquesta mesura es va dur a terme tant aviat com va ser possible, tenint en compte la disponibilitat dels recursos econòmics i tècnics necessaris per realitzar-la.
- Que la periodicitat prevista per al canvi de contrasenya era d'un any.
- Que el canvi podia ser voluntari, perquè la persona col·legiada decidia canviar la contrasenya abans de l'any; o podia ser obligatori. Transcorregut l'any, la persona usuària havia de canviar la contrasenya obligatòriament.
- Que si no la canviava, cada cop que accedia a l'espai privat emergia un missatge perquè canviés la contrasenya. L'avís del canvi no era eventual, ja que sortia cada vegada que

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

accedia fins que la persona usuària canviava la contrasenya. Si no ho feia, no podia fer canvis en la seva àrea personal.

L'entitat denunciada adjuntava a l'escrit documentació diversa.

5. En data 06/03/2020, la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra el COPC per una presumpta infracció prevista a l'article 83.4.a), en relació a l'article 32; tots ells del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, RGPD). Aquest acord d'iniciació es va notificar a l'entitat imputada en data 11/03/2020.

6. En data 23/03/2020, el COPC va formular al·legacions a l'acord d'iniciació.

L'entitat imputada aportava amb el seu escrit documentació diversa.

7. En data 02/06/2020, la persona instructora d'aquest procediment va formular una proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades amonestés al COPC com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.4.a) en relació amb l'article 32; tots ells de l'RGPD.

Aquesta proposta de resolució es va notificar en data 17/06/2020 i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

8. El termini s'ha superat amb escreix i no s'han presentat al·legacions.

Fets provats

Fins el mes de setembre de 2018, el COPC no tenia implementada la mesura de seguretat consistent en establir la periodicitat amb què s'havien de canviar les contrasenyes de les persones usuàries de l'espai privat del web col·legial.

El COPC va decidir començar a implementar el 19/09/2018 aquesta mesura de seguretat, com a resultat de l'anàlisi de riscos efectuada.

Tot i haver transcorregut el període de validesa de la contrasenya previst pel COPC (1 any), la persona usuària de l'espai privat del web col·legial podia continuar accedint-hi sense modificar la seva contrasenya fins el 30/04/2019.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC, i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'entitat imputada no ha formulat al·legacions a la proposta de resolució, però sí que ho va fer a l'acord d'iniciació. Respecte d'això, es considera oportú reiterar a continuació el més rellevant de la resposta motivada de la persona instructora a aquestes al·legacions.

Doncs bé, el COPC exposava en el seu escrit d'al·legacions davant l'acord d'iniciació que per mitjà de 26/04/2019 ja va indicar les mesures adoptades per implementar, a partir del mes de setembre de 2018, la mesura de seguretat consistent en establir la periodicitat amb què s'havien de canviar les contrasenyes de les persones usuàries de l'espai privat del web col·legial. Afegia el COPC que, amb posterioritat a la resposta del requeriment que li formulà l'Autoritat, en data 30/04/2019 es van dur a terme les actuacions pertinents per tal d'evitar que les persones usuàries de l'espai privat del web col·legial poguessin continuar accedint-hi sense modificar la seva contrasenya. Aquestes actuacions consistien en redirigir la navegació per l'espai privat del web a la pantalla per modificar la contrasenya.

Tal com manifestava la persona instructora en la proposta de resolució, cal posar de manifest que l'entitat imputada no qüestionava els fets que se li imputaven en l'acord d'inici.

Dit això, també és necessari puntualitzar que l'adopció de mesures per corregir els efectes de la infracció no desvirtuen els fets imputats, ni tampoc modifiquen la seva qualificació jurídica.

Assentat l'anterior, escau valorar positivament l'actuació del COPC a fi de garantir la seguretat de les dades de les persones usuàries de l'espai privat del seu web, implementant de manera efectiva la mesura de seguretat consistent en establir la periodicitat amb què s'havien de canviar les contrasenyes.

3. En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, cal acudir a l'article 93.4 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD) ja contemplava com una de les mesures de seguretat de nivell bàsic que els responsables havien d'adoptar en tots els tractaments, que el *"document de seguretat ha d'establir la periodicitat, que en cap cas ha de ser superior a un any, amb què s'han de canviar les contrasenyes que, mentre estiguin vigents, s'han d'emmagatzemar de forma inintel·ligible."*

Val a dir que les mesures de seguretat previstes a l'RLOPD eren exigibles fins el 25/05/2018, data en què resultà d'aplicació l'RGPD, motiu pel qual amb anterioritat a aquesta data el COPC ja havia de tenir implementada la mesura de seguretat consistent en establir la periodicitat de les contrasenyes prevista a l'article 93.4 de l'RLOPD.

Per la seva banda, l'RGPD regula el principi d'integritat (article 5.1.f RGPD) determinant que les dades personals seran tractades *"de tal manera que se garanteix una seguretat adequada de los datos personales, incluida la protección contra el tratamiento no autorizado o ilícito y contra"*

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

su pérdida, destrucción o daño accidental, mediante la aplicación de medidas técnicas u organizativas apropiadas”.

Així mateix, l'article 32.1 de l'RGPD preveu que *“Teniendo en cuenta el estado de la técnica, los costes de aplicación, y la naturaleza, el alcance, el contexto y los fines del tratamiento, así como riesgos de probabilidad y gravedad variables para los derechos y libertades de las personas físicas, el responsable y el encargado del tratamiento aplicarán medidas técnicas y organizativas apropiadas para garantizar un nivel de seguridad adecuado al riesgo (...)”.*

De conformitat amb l'anterior, arran de l'entrada en vigor de l'RGPD (25/05/2018) resulta necessària fer una avaluació dels riscos que comporta cada tractament, per determinar les mesures de seguretat que cal implementar. Segons manifesta el COPC, es va efectuar aquesta avaluació el mes de setembre de 2018 i, com a resultat de la mateixa, es va decidir començar a implementar la mesura de seguretat abans esmentada de forma progressiva fins el 19/02/2019. No obstant això, fins el 30/04/2019, la mesura implementada no fou efectiva, ja que es permetia a les persones usuàries que tinguessin la contrasenya caducada, continuar navegant per l'espai privat del web col·legial.

Tal com indicava la persona instructora, durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat degudament el fet descrit a l'apartat de fets provats, que es considera constitutiu de la infracció prevista a l'article 83.4.a) l'RGPD, que tipifica la vulneració de *“las obligaciones del responsable y del encargado a tenor de los artículos 8, 11, 25 a 39, 42 y 43”*, entre les quals hi ha la prevista a l'article 32 RGPD.

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció greu a l'article 73.f) de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), en la forma següent:

“f) La falta d'adopció de les mesures tècniques i organitzatives que siguin apropiades per garantir un nivell de seguretat adequat al risc del tractament, en els termes que exigeix l'article 32.1 del Reglament (UE) 2016/679.”

4. L'article 77.2 LOPDGDD disposa que, en el cas d'infraccions comeses pels responsables o encarregats enumerats a l'art. 77.1 LOPDGDD, l'autoritat de protecció de dades competent:

“(...) ha de dictar una resolució que les sancioni amb una amonestació. La resolució ha d'establir així mateix les mesures que escaigui adoptar perquè cessi la conducta o es corregeixin els efectes de la infracció que s'hagi comès. La resolució s'ha de notificar al responsable o encarregat del tractament, a l'òrgan del qual depengui jeràrquicament, si s'escau, i als afectats que tinguin la condició d'interessat, si s'escau.”

En termes similars a l'LOPDGDD, l'article 21.2 de la Llei 32/2010, determina el següent:

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

“2. En el cas d'infraccions comeses amb relació a fitxers de titularitat pública, el director o directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes. A més, pot proposar, si escau, la iniciació d'actuacions disciplinàries d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre el règim disciplinari del personal al servei de les administracions públiques. Aquesta resolució s'ha de notificar a la persona responsable del fitxer o del tractament, a l'encarregada del tractament, si escau, a l'òrgan del qual depenguin i a les persones afectades, si n'hi ha”.

Tal com exposava la persona instructora en la proposta de resolució, en el present cas esdevé innecessari requerir l'adopció de mesures per corregir els efectes de la infracció, atès que el COPC ha deixat constància dels treballs que es van dur a terme en data 30/04/2019 per garantir que les persones usuàries de l'espai privat del web col·legial que tinguessin la contrasenya caducada, no poguessin continuar navegant-hi.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Amonestar el Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.4.a) en relació amb l'article 32, ambdós de l'RGPD.

No cal requerir mesures correctores per corregir els efectes de la infracció, de conformitat amb el que s'ha exposat al fonament de dret 4t.

2. Notificar aquesta resolució al COPC.

3. Comunicar la resolució que es dicti al Síndic de Greuges, de conformitat amb el que preveu l'article 77.5 de l'LOPDGDD.

4. Ordenar que es publiqui aquesta resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat imputada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de l'LPAC. També pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,